

Anton Monné Autor de l'obra 'Història de Gandesa: cruïlla de camins'

'La història dels municipis és una gran oblidada per a la majoria de la gent encara avui'

GANDESA A. P.

Pregunta: Què trobem d'especial en el llibre *Història de Gandesa: cruïlla de camins*?

Resposta: Es tracta d'un llibre que recull els fets històrics més destacats de Gandesa en forma de dietari, un fet que no és gaire habitual. A més a més, és un llibre que he pogut fer gràcies a la recerca en arxius, obres —especialment la del doctor Joan Baptista Manyà, fill de Gandesa i un dels noms més importants de la teologia universal— i articles que he anat fent durant uns quaranta anys. Hi ha també molts troballes històrics relacionades amb Gandesa que no es coneixien fins ara.

P: Com ara?

R: Una de les més destacades, que el doctor Manyà ja sospitava a principis de segle, té a veure amb la importància de Gandesa com a ciutat cruïlla en els segles XIII i XIV. S'hi celebraven els concilis generals de l'orde del Temple, amb comanadors templers vinguts de Jerusalem, Anglaterra, França, Itàlia..., i el 1319 havia d'acollir un casament entre la princesa de Castella i el fill del rei de la corona d'Aragó. Amb uns 900 habitants, on cabia tanta gent? Vam descobrir llavors les restes de cinc grans palaus, corresponents a cinc grans nobles, a prop també del palau del Castellà, que era el sext palau i el més gran.

P: Sí. Vam recollir la troballa en aquest setmanari, no fa molt temps.

R: Cert. Vaig parlar amb els arquitectes municipals sobre restes d'arcades en cases del nucli antic. Vam investigar i vam trobar moltes més arcades, corresponents a cinc grans palaus de cinc nobles diferents. Manyà era molt intel·ligent i ja sospitava que hi havia alguna explicació encara desconeguda i ho hem pogut trobar, almenys en part.

Anton Monné amb el seu llibre 'Història de Gandesa: cruïlla de camins', a l'arxiu comarcal de la Terra Alta.

P: I ara l'Ajuntament està estudiant promocionar aquestes restes.

R: Així es veu. I està molt bé. Crec que la història s'ha d'explicar i per això he volgut fer aquest llibre d'història de Gandesa. Penso que la història dels municipis —que, a la vegada, és la història de la comarca i les poblacions veïnes— encara avui és una gran desconeguda per a la majoria de la gent. I per això ja tinc aparaulat amb alguns professors que donaré algunes conferències sobre la història de Gandesa tant a xiquets d'educació primària com de secundària.

P: Té pensats nous projectes?

R: De moment, vull descansar una mica, però segur que ben aviat tornaré a l'estudi. És una cosa que m'apassiona i, mentre tinga salut, continuaré!

P: Suposo que la posada en marxa de l'arxiu comarcal serà un avantatge...

Anton Monné ha dedicat la seua vida a l'estudi i a l'ensenyament. Ha treballat molts anys en una entitat financera. Actualment, ja jubilat, dedica gran part del seu temps a l'estudi i la recerca de la història dels municipis de la Terra Alta, sobre els quals ha publicat diversos llibres.

R: Esperem que sí! Són unes instal·lacions magnífiques i em sento molt orgullós de poder tindre-les a l'abast. De moment, encara no ha rebut els primers documents, sembla ser que per un problema amb les alarmes. A veure quan entra en funcionament i es rep la documentació que actualment hi ha a altres llocs, perquè al llarg dels anys m'he hagut de desplaçar molt i ara podré

treballar a l'arxiu comarcal i, quan em cansé de llegir i estudiar, podré anar a llaurar a la meua finca, que la tinc molt a prop!

P: Déu n'hi do! Què en pensa la família, d'aquesta passió pels estudis?

R: Bé, al llarg de la vida he tingut moments en què no he pogut estar amb ells tot el que hagués volgut, per l'estudi i també en la meua època de polític, ja que vaig ser fundador de Convergència Democràtica a la Terra Alta, vicepresident de la Diputació i també membre de la presidència del Consell de les Terres de l'Ebre. Els meus néts em pregunten molt perquè veuen que llegeixo a tota hora, però, sens dubte, qui ho ha patit més ha sigut la meua dona, sobretot quan els meus fills eren petits. Només puc dir-li que és una persona fantàstica i li he dedicat el llibre, s'ho mereix. ■